

PLANNEN SABIC OM IN BERGEN OP ZOOM EEN BIOMASSACENTRALE TE BOUWEN: DESASTREUS VOOR KLIMAAT, BOSSEN EN VOLKSGEZONDHEID

Typische kaalkap van bos in Estland. Foto: Martin Luiga

De plannen van SABIC om een aardgaseenheid te vervangen door een installatie die houtpellets verbrandt, zijn slecht voor het klimaat, de biodiversiteit en de luchtkwaliteit. Hout stoken voor energie is vuiler dan steenkool. Per opgewekte eenheid energie wordt meer CO₂ uitgestoten.

Het bedrijf ontvangt subsidie voor de houtstook. Die kan beter worden besteed aan échte duurzame energie.

Als de biomassacentrale van SABIC wordt gerealiseerd, zal de Nederlandse import van pellets verder toenemen. Daardoor wordt de druk op ecosystemen met een hoge biodiversiteit in het zuiden van de VS, de Baltische staten en/of British Columbia (de belangrijkste regio's voor de inkoop van pellets in Nederland en zelfs in de wereld) groter. De productie van houtpellets zelf veroorzaakt schadelijke luchtvervuiling. Het verbranden van houtpellets in Bergen op Zoom verslechtert de lokale luchtvervuiling door de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide.

Achtergrond

SABIC, een Saoedisch multinational chemisch en petrochemisch bedrijf, is van plan een grote biomassa-installatie te bouwen voor de kunststoffabriek in Bergen op Zoom. De biomassacentrale, die 175.000 ton houtpellets per jaar moet verbranden, vervangt een aardgasketel.

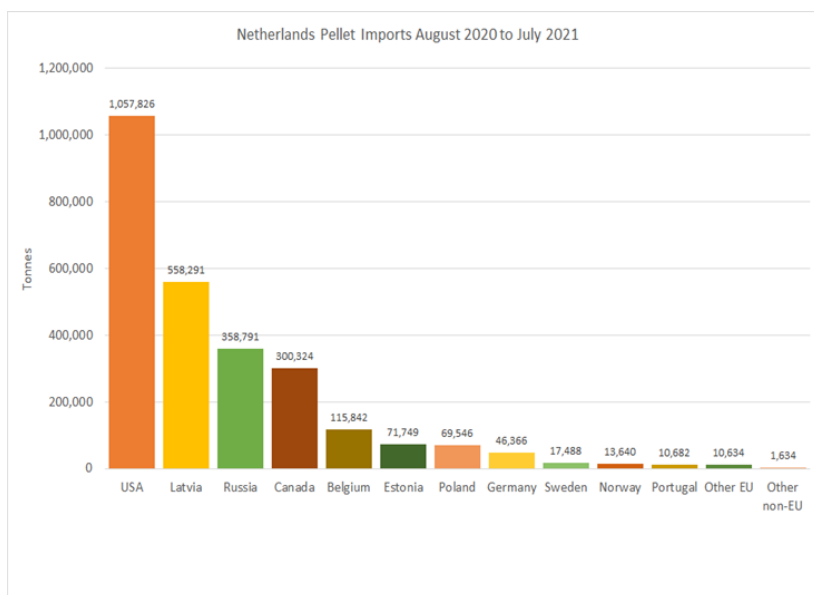
Een belangrijke reden voor SABIC's interesse in het vervangen van aardgas door houtpellets zijn financiële redenen: SABIC moet, net als andere vervuilende bedrijven, elk jaar meer en meer geld betalen voor de CO₂ die wordt uitgestoten door de verbranding van fossiele brandstoffen. De koolstofprijs van de EU stijgt en de 'gratis CO₂-toewijzingen', waarvoor vervuilers niet hoeven te betalen, worden gekort. Er is geen CO₂-prijs voor de uitstoot van houtverbranding. Daarnaast wil SABIC subsidie duurzame energie (SDE) aanvragen voor het opwekken van warmte uit biomassa voor eigen gebruik. Die economische redenen zijn naar voren gekomen in een rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) over deze geplande biomassacentrale.¹

Aankondiging moederbedrijf verhoging olieproductie tegen 2027

In Bergen op Zoom dient de houtverbrandingsinstallatie het aardgas te vervangen en zo de hoeveelheid fossiele brandstoffen te verminderen. Dit moet echter in een grotere context worden gezien. Zoals hierboven aangetoond, worden de plannen van SABIC ingegeven door economische belangen. Het moederbedrijf van SABIC is Saudi Aramco, 's werelds grootste olieproducent, voornamelijk eigendom van de Saoedische staat. Aramco heeft onlangs plannen aangekondigd om de olieproductie tegen 2027 verder te verhogen, en ze bereiden zich voor om op zeer grote schaal schaliegasproductie te starten in Al Jafurah. In plaats van te helpen bij het uitfasen van het gebruik van fossiele brandstoffen, zal hun investering in biomassa de financiën van het bedrijf verbeteren en daarmee hun nieuwe investeringen in fossiele brandstoffen ondersteunen.

Houtpellets slechter voor het klimaat dan aardgas

Begin 2021 ondertekenden 500 wetenschappers een brief aan wereldleiders, waarin ze er bij hen op aandrongen "zowel de klimaat- als biodiversiteitsdoelstellingen van de wereld niet te ondermijnen door over te schakelen van het verbranden van fossiele brandstoffen naar het verbranden van bomen om energie op te wekken".¹ De wetenschappers stellen: "Zoals talrijke studies hebben aangetoond, zal deze verbranding van hout de opwarming gedurende tientallen jaren tot eeuwen doen toenemen. Dat geldt ook als het hout steenkool, olie of aardgas vervangt." De European Academies of Science (EASAC) geven een goede uitleg en overzicht van de redenen waarom dit het geval is.²

Herkomst houtpellets en gevolgen voor bossen en gemeenschappen

SABIC heeft geen informatie verstrekt over waar het bedrijf houtpellets vandaan haalt. De hoeveelheid verbrande houtpellets in Nederland is de afgelopen jaren fors gestegen, tot naar schatting 3,1 miljoen ton in 2021. Uit deze handelsstatistieken³ blijkt dat de VS de grootste exporteur van houtpellets naar Nederland is, gevolgd door de Baltische staten, Rusland en Canada (zie de grafiek hieronder).

Houtpellets uit de VS

Het zuidoosten van de VS is 's werelds grootste houtpelletproducerende regio. Een aanzienlijk deel van de pellets is afkomstig van het kappen van hardhoutbossen aan de kust, die in het hart van een wereldwijde hotspot voor biodiversiteit liggen. Dit is gedurende vele jaren gedocumenteerd door

¹

<https://www.dropbox.com/s/hdmmcnd0d1d2lq5/Scientist%20Letter%20to%20Biden%2C%20von%20der%20Leyen%2C%20Michel%2C%20Suga%20%26%20Moon%20%20Re.%20Forest%20Biomass%20%28February%2011%2C%202021%29.pdf?dl=0>

² <https://easac.eu/news/details/easac-reaches-out-to-the-new-european-commission-on-energy-from-forest-biomass/>
<https://easac.eu/media-room/press-releases/details/easac-welcomes-that-the-jrc-report-strengthens-the-case-for-shorter-payback-periods-on-woody-biomass/>

³ <http://globaltimber.org.uk/eutradefuelwoodchipsresiduespellets.htm>

milieu-ngo's in het zuiden van de VS⁴, evenals door onderzoeksjournalisten, onder meer voor de Washington Post, Climate Central, Channel 4 Dispatches in het VK en TV2 uit Denemarken.

Kaalkap bos waaruit houtpelletbedrijf Enviva hout heeft gehaald. Foto: Dogwood Alliance

De meeste pelletfabrieken bevinden zich in regio's met economisch zwakkere gemeenschappen. De fabrieken treffen onevenredig veel zwarte mensen en gemeenschappen met lage inkomens door luchtvervuiling met fijn stof en lawaai. Uit een onderzoek van 2018 door het Environmental Rights Project in de VS bleek dat meer dan de helft van de houtpelletfabrieken in de regio niet voldeed aan de Clean Air Act.

Hout voor pellets is ook afkomstig van monocultuur van dennenplantages. In de tweede helft van de 20e eeuw verloor het zuidelijk deel van de VS meer dan 13 miljoen hectare aan

biodiverse boscystemen (een oppervlakte van drie maal Nederland), terwijl dennenplantages met meer dan 16 miljoen hectare uitbreidden. De vraag naar houtpellets is nu een nieuwe motor achter deze aanhoudende trend. Monocultuurboomplantages bieden weinig of geen leefgebied voor dieren in het wild en verminderen de weerbaarheid tegen klimaatverandering, bijvoorbeeld door verergering van brandrisico's.

Houtpellets uit de Baltische Staten

De Baltische Staten zijn de grootste pelletproducerende regio van Europa. Een rapport uit 2020 van

Typische kaalkap van bos in Estland. Foto: Martin Luiga

het Estonian Fund for Nature en de Latvian Ornithological Society⁵ analyseerde de negatieve effecten die de groeiende productie van houtpellets voor de export heeft op de bossen van beide landen, op de koolstofreservoirs van het bos en op bosvogels. In beide landen is de houtkap de afgelopen jaren geïntensiveerd. In 2019 registreerde Letland het hoogste kapvolume in 19 jaar. Tussen 2008 en 2018 verdrievoudigde het kapvolume in Estland, waarbij kaalslag de dominante kapmethode was. De bosvogels van Estland nemen af met een snelheid van ongeveer 50.000 broedparen per jaar. In Letland daalde het aantal hazelhoenen in de periode 2005 tot 2018 met 79%.

De grote meerderheid van de bossen in de regio zijn semi-natuurlijk, d.w.z. ze zijn eerder gekapt maar bestaan uit gemengde inheemse soorten en blijven belangrijk voor dieren in het wild. Zowel in Letland als in Estland vindt houtkap zelfs plaats in Natura 2000 en andere zogenaamde beschermde gebieden. Een rapport van SOMO uit 2021^{6,7} documenteert dat de Estse houtkappraktijken ook houtkap omvatten in bosgebieden met een hoge beschermingswaarde, in

⁴ <https://www.dogwoodalliance.org/> <https://www.southernenvironment.org/>

⁵ https://media.voog.com/0000/0037/1265/files/BIomass_report_Dutch_2020.pdf

⁶ <https://www.somo.nl/nl/productie-biomassa-voor-nederland-veroorzaakt-ernstige-natuurschade-in-estland/>

⁷ <https://www.greenpeace.org/nl/natuur/47038/de-biomassa-leugen/>

stroomgebieden en in veenbossen. SOMO identificeerde specifiek gevallen van problematische houtkap met mogelijke links naar Nederlandse pelletimport.

Houtpellets uit Canada

Canadese houtpellets komen meestal uit Brits-Columbia. Daar is de grote meerderheid van natuurlijke bossen (primaire bossen) en oerbossen al gekapt en zijn maar heel weinig van de

Oerbossen waarvoor een Canadees pelletbedrijf een kapvergunning heeft. Foto: Michelle Connolly, Conservation North

resterende oerbossen en kwetsbare boshabitats wettelijk beschermd. De groeiende houtpelletindustrie voor de export vormt een ernstige bedreiging voor die bossen. Een onderzoek uit 2020 door natuurbeschermingsorganisaties heeft aangetoond dat houtpellets routinematig in de regio worden gemaakt van hele bomen uit regenwouden in het binnenland. Gemeenschappen die in de buurt van pelletfabrieken in Brits-Columbia wonen, hebben vaak hun bezorgdheid geuit over lawaai en luchtvervuiling, evenals vernietiging van het boreale bos. Bovendien bedreigt wijdverbreide houtkap van boreale bossen voor biomassa de culturen en het levensonderhoud van veel inheemse volkeren.

Onjuiste bewering dat hout afkomstig is van 'resten' of 'hout met lage waarde'

Tot dusver heeft SABIC niets gezegd over de herkomst van de houtpellets. Het is echter gebruikelijk dat houtpelletbedrijven en degenen die boshout verbranden, beweren dat ze alleen 'resten' en 'laagwaardig hout' betrekken. De termen bosresten en laagwaardig hout zijn zo ruim gedefinieerd dat elke hoeveelheid en grootte van hele bomen eronder kan vallen. Lees het Biofuelwatch-rapport over waarom dergelijke claims en garanties onjuist zijn.⁸

Slecht voor luchtkwaliteit Bergen op Zoom

Het verbranden van hout resulteert in vergelijkbare niveaus en effecten van luchtvervuiling als het verbranden van steenkool. Hoewel aardgas, met name schaliegas, bij de winning tot ernstige vervuiling leidt, is het de schoonste verbranding van alle fossiele brandstoffen. Het lokale effect van de vervanging van gas door houtpellets zal zijn dat de niveaus van stofdeeltjes (PM10, inclusief PM2,5), stikstofdioxide en andere luchtverontreinigende stoffen toenemen. Luchtvervuiling is gekoppeld aan een toename van ademhalings- en hartaandoeningen. De effecten op de luchtkwaliteit van de verbranding van biomassa worden in detail besproken in een rapport dat is gepubliceerd door de NGO Fern⁹.

Factsheet opgesteld door Biofuelwatch in samenwerking met Mobilisation for the Environment, Leefmilieu, Comité Schone Lucht en Estonian Fund for Nature¹⁰

⁸ <https://www.biofuelwatch.org.uk/wp-content/uploads/Residues-briefing.pdf>

⁹ <https://www.fern.org/publications-insight/covered-in-smoke-why-burning-biomass-threatens-european-health-160/>

¹⁰ <https://www.biofuelwatch.org.uk/> , <https://mobilisation.nl/nl/> , <https://comiteschonelucht.nl/> , <https://www.leefmilieu.nl/>